

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/1/2021
Identifikačné číslo spisu: 1516010041
Dátum vydania rozhodnutia: 15.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1516010041.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí konanom 15. júna 2022 v Bratislave, v trestnej veci obvinenej I. C. pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvinenej I. C. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4To/94/2018 z 8. novembra 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinenej I. C. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej aj „okresný súd“), sp. zn. 2T/8/2016 z 26. júna 2018, bola obvinená I. C. uznaná za vinnú pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe, že

- v období najskôr od presne neurčeného dňa v mesiaci august 2006 najneskôr do presne neurčeného dňa na konci mesiaca november 2007 na jednotlivých miestach v rámci H. a Y., využíjúc svoje znalosti a skúsenosti z pôsobenia v obchodnej spoločnosti G. G. G. (ďalej iba „G.“), kde bola zamestnaná od 14. novembra 2003 do 20. septembra 2007 ako obchodná zástupkyňa, pričom náplňou jej práce bol výkup alebo výmena drahých kovov, najmä zlata a výrobkov z neho, pod rôznymi zámienkami obchodovania so zlatom na svetovej burze a výhodného investovania do zlata na medzinárodnom alebo aj domacom trhu, ktoré sa nezakladali na pravde, taktiež vzbudzujúc dôveru, solventnosť a bohaté obchodné skúsenosti u poškodených, avšak sledujúc cieľ vlastného obohatenia, vylákala od jednotlivých poškodených finančné prostriedky v rôznych sumách, pričom obvinená od počiatku reálne nedisponovala prezentovanými možnosťami investovania do uvedenej komodity a rovnako nebolo objektívne v jej možnostiach dosahovať sľubované investičné výsledky s rýchlym návratom zhodnotených finančných prostriedkov a takto konala v týchto prípadoch:

1. od poškodenej I. C. C. na základe ústnej dohody v presne nezistenom čase približne od augusta 2006 do septembra 2007 vylákala v niekoľkých čiastkach celkovo sumu X.XXX.XXX,- Sk., ktoré jej sčasti poškodená Mgr. C. odovzdala osobne v H. v C. č. XXX, ako aj na iných miestach v H., časť

finančných prostriedkov jej poškodená Mgr. C. odovzdala sprostredkované cez svojho rodinného známeho N. W., časť finančných prostriedkov poškodená Mgr. C. previedla zo svojho účtu na účty obvinenej C. vedené vo D., a.s. č.: XXXXXXXXXX/XXXX a U. banke, a.s. č.ú: XXXXXXXXXX/XXXX, pričom jednotlivé poskytnuté čiastky mali byť vrátené v rozmedzí jedného mesiaca až šiestich týždňov, no nakoľko tieto čiastky vrátené neboli, po poskytnutí poslednej čiastky finančných prostriedkov uzatvorili obvinená C. a poškodená Mgr. C. - Zmluvu o pôžičke na sumu 2.340.000,- Sk zo dňa 04.09.2007 s termínom vrátenia finančných prostriedkov do dňa 10.10.2007 overenú u notára, dlžná čiastka nebola poškodenej Mgr. C. napriek jej naliehaniu, okrem sumy 40.000,- Sk, vrátená, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenej Mgr. C. C.kodu v sume 76.346,01 € (2.300.000,- Sk),

2. od poškodenej I. C. dňa 02.02.2007 v poobedňajších hodinách v reštaurácii G. v Y. vylákala sumu 30.000,- Sk v hotovosti s termínom ich vrátenia do 02.04.2007, o čom jej obvinená C. odovzdala svoje čestné prehlásenie overené u notára, tieto finančné prostriedky obvinená C. v dohodnutom termíne nevrátila, dňa 13.04.2007 obvinená C. poukázala poškodenej C. na účet vedený v U. banke, a.s. sumu 3.500,- Sk, následne na základe ďalšej požiadavky obvinenej C., ktorá jej bola tlmočená prostredníctvom Z. C. poukázala poškodená C. prostredníctvom internetbankingu dňa 30.04.2007 na účet obvinenej C.: XXXXXXXXXX/XXXX vedený v U. banke, a.s. ďalších 20.000,- Sk, obvinená C. už ďalšie poskytnuté finančné prostriedky napriek naliehaniu poškodenej C. nevrátila, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenej I. C.kodu v sume 1.543,52 € (46.500,- Sk),

3. od poškodenej Z. H. (predtým N.) na základe ústnej dohody v presne nezistenom čase v mesiaci marec 2007 v H. na H. ulici č. XX vylákala v hotovosti finančnú čiastku 700.000,- Sk, v presne nezistenom čase mesiaca apríl 2007 v H. v reštaurácii N. X. na N. T. vylákala v hotovosti finančnú čiastku 1.300 000,- Sk, v presne nezistenom čase mesiaca jún 2007 v H. na H. ulici č. XX vylákala v hotovosti finančnú čiastku 900.000,- Sk a v presne nezistenom čase začiatkom mesiaca júl 2007 v H. na H. ulici č. XX vylákala v hotovosti finančnú čiastku 400.000,- Sk s príslubom vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov do konca mesiaca november 2007, dňa 25.02.2008 obvinená C. vystavila poškodenej N. zmenku „na rad“ na sumu 8.000.000,- Sk so splatnosťou do dňa 29.02.2008, od 28.06.2007 do 10.08.2007 obvinená C. poukázala na účet poškodenej N. vedený v U. banke, a.s. postupne sumu 415.000,- Sk, ďalšie finančné prostriedky napriek naliehaniu poškodenej N. nevrátila, rovnako nie je zrejmé na aký účel obvinená C. získané finančné prostriedky použila, čím spôsobila poškodenej Z. H. (predtým N.) škodu v sume 95.764,46 € (2.885.000,- Sk),

4. od poškodeného U. R. v presne nezistenom čase dňa 12.03.2007 v byte na H. ulici č. XX v H. vylákala sumu 200.000,- Sk, o poskytnutí tejto finančnej čiastky uzatvorili Zmluvu o pôžičke s termínom vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov do dňa 30.06.2007, následne na základe žiadosti obvinenej C. o zapožičanie ďalších finančných prostriedkov jej poškodený R. odovzdal prostredníctvom Z. N. (v súčasnosti H.) v presne nezistenom čase koncom mesiaca november 2007 v hotovosti finančnú čiastku 2.000.000,- Sk, o ktorých poskytnutí bola dňa 13.12.2007 uzatvorená zmluva o pôžičke s termínom ich vrátenia do dňa 29.02.2008, súčasne poškodená R. dňa 13.12.2007 vystavila obvinená C. zmenku na 2.200.000,- Sk s termínom splatnosti dňa 14.03.2008, nakoľko obvinená C. do 14.03.2008 sumu 2.200.000,- Sk nevrátila, u notára bola dňa 27.03.2008 spísaná zápisnica o jej uznaní dlhu a súhlase s exekúciou, pokiaľ nevráti dlh do 10.04.2008, dňa 15.01.2008 poukázala obvinená C. J. poškodeného R. vedený v G. G., a.s. sumu 80.000,- Sk, dňa 20.10.2008 poukázala neter obvinenej C. D.O. na účet priateľky poškodeného R. vedený v U. banke, a.s. sumu 24.000,- Sk a v presne nezistenom čase roku 2008 poškodenému R. vrátila Z. N. (v súčasnosti H.) za obvinenú C. sumu 100.000,- Sk, ďalšie poskytnuté finančné prostriedky poškodenému R., napriek jeho naliehaniu, vrátené neboli, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenému U. R.kodu v sume 66.255,06 € (1.996.000,- Sk),

5. od poškodeného Ing. I. W., ktorý bol kolega a nadriadený obvinenej, na základe ústnej dohody v presne nezistenom čase dňa 21.03.2007 v sídle prevádzky spoločnosti G. G. spol. s r.o. v H. na U. ulici č. XX, pod nepravdivou zámenkou naliehajúcej finančnej potreby v rodinných záležitostiach vylákala v hotovosti finančnú čiastku 300.000,- Sk s príslubom ich vrátenia do jedného mesiaca, poskytnuté finančné prostriedky v tomto termíne a ani neskôr napriek naliehaniu poškodenému Ing. W. nevrátila, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenému Ing.

I. W. škodu v sume 9.958,18 € (300.000,- Sk),

6. od poškodeného MUDr. Z. M. Z. K. v presne neurčených dňoch v mesiacoch marec a apríl 2007 v H. v Z. na C. ulici vylákala v hotovosti na dva razy po 50.000,- Sk, t. j. celkovo sumu 100.000,- Sk, základe zmluvy o pôžičke s podpisom obvinenej C. overeným u notára dňa 23.03.2007 s termínom vrátenia týchto poskytnutých finančných prostriedkov do dňa 23.05.2007, dňa 25.04.2007 poukázala obvinená C. na účet poškodenému MUDr. K. vedený vo D., a.s. sumu 10.000,- Sk, ďalšie finančné prostriedky napriek naliehaniu poškodenej MUDr. K. vrátené neboli, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenému MUDr. Z. M. Z. K. škodu v sume 2.987,45 € (90.000,- Sk),

7. od poškodeného I. R. v presne nezistenom čase dňa 07.05.2007 na presne neustálenom mieste pred notárskym úradom JUDr. N. R. na C. ulici v H. vylákala v hotovosti čiastku 300.000,- Sk, o poskytnutí tejto finančnej čiastky uzatvorili Zmluvu o pôžičke s termínom vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov do dňa 14.05.2007 a svoj podpis si obvinená C. overila u notára, poskytnuté finančné prostriedky obvinená C. v stanovenom termíne a ani neskôr po naliehaní poškodenému R. nevrátila, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenému I. R. škodu v sume 9.958,18 € (300.000,- Sk),

8. od poškodeného C. U. na základe ústnej dohody v presne nezistenom čase prvej polovice roka 2007 vylákala finančnú čiastku 1.840.000,- Sk, ktorú jej poukázal dňa 11.06.2007 prevodom zo svojho účtu č.: XXXXXXXXXX/XXXX, vedený v Q. B. banke, a.s., na jej účet č.: XXXXXXXXXX/XXXX, vedený v Q. B. banke, a.s., s prísľubom ich vrátenia do troch mesiacov, následne obvinená C. dňa 27.06.2007 zaslala na uvedený účet poškodenému U. sumu 250.000,- Sk a neskôr v presne nezistenom čase mu vrátila ďalších 250.000,- Sk z dlžnej sumy 1.840.000,- Sk, dňa 23.07.2007 na základe ústnej dohody poškodený U. opätovne odovzdal v H. v byte Z. N. na H. ulici č. XX obvinenej C. v hotovosti ďalšiu čiastku 3.000.000,- Sk s prísľubom jej vrátenia do troch mesiacov, nakoľko tieto finančné prostriedky v dohodnutom termíne opäť poškodenému Tvrdému vrátené neboli, po opakovanom naliehaní mu obvinená C. odovzdala jej čestné prehlásenie o prevzatí týchto finančných prostriedkov overené u notára dňa 22.09.2008 s prísľubom ich vrátenia do dňa 31.12.2008, poskytnuté finančné prostriedky obvinená C. napriek ďalšiemu naliehaniu nevrátila, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenému C. U. škodu v sume 144.061,61 € (4.340.000,- Sk),

9. od poškodenej V. Z. na základe ústnej dohody v presne nezistenom čase v mesiaci jún 2007 v H. na ulici Z. K. XX vylákala finančnú čiastku 550.000,- Sk, v presne nezistenom čase v mesiaci júl 2007 vylákala finančnú čiastku 1.180 000,- Sk s prísľubom vrátenia finančných prostriedkov do konca septembra 2007, dňa 01.09.2007 obvinená C. vystavila poškodenej Z. doklad - uznanie dlhu vo výške 2.000.000,- Sk s termínom vrátenia do dňa 30.09.2007, po mnohých naliehaniach vrátila obvinená C. prevodom z jej účtu č.: XXXXXXXXXX/XXXX vedenom v G. G., a.s. poškodenej Z. dňa 09.04.2009 čiastku 100,- € a dňa 16.07.2009 čiastku 500,- €, ďalšie poskytnuté prostriedky už poškodenej Z. nevrátila, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenej V. Z. škodu v sume 56.825,48 € (1.711.924,41 Sk),

10. od poškodenej S. C. na základe ústnej dohody v presne nezistenom čase v polovici mesiaca jún 2007 v byte Z. N. v H. na H. ulici č. XX vylákala v hotovosti čiastku 450.000,- Sk s prísľubom vrátenia týchto finančných prostriedkov do 3 týždňov, obvinená C. poskytnuté finančné prostriedky do uvedeného termínu a ani neskôr po opakovanom naliehaní poškodenej C. nevrátila, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenej S. C. škodu v sume 14.937,26 € (450.000,- Sk),

11. od poškodeného I. X. na základe ústnej dohody v presne nezistenom čase mesiaca júl 2007 v H. v byte na H. ulici č. XX vylákala v hotovosti čiastku 300.000,- Sk s prísľubom vrátenia týchto finančných prostriedkov do 3 týždňov, obvinená C. poskytnuté finančné prostriedky do uvedeného termínu a ani po ňom napriek naliehaniam poškodenému X. nevrátila, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenému I. X. škodu v sume 9.958,18 € (300.000,- Sk),

12. od poškodenej Y. X. na základe ústnej dohody v presne nezistenom čase mesiaca júl 2007 v H. v byte na H. ulici č. XX vylákala v hotovosti čiastku 100.000,- Sk s prísľubom vrátenia týchto finančných prostriedkov do 2 týždňov, obvinená C. poskytnuté finančné prostriedky do uvedeného termínu a ani po ňom napriek naliehaniam Z. N. (v súčasnosti H.) t. j. dcéry poškodenej X. nevrátila, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenej Y. X. škodu v sume 3.319,39

€ (100 000,- Sk),

13. od poškodeného D. I. na základe Zmluvy o pôžičke zo dňa 27.07.2007 uzatvorenej medzi obvinenou C. ako dlžníkom a veriteľom poškodeným I. vylákala finančnú čiastku 300.000,- Sk, pričom v presne nezistenom čase toho istého dňa v H. na ulici Z. K. XX túto sumu v hotovosti od poškodeného I. aj prevzala, ktorú mala obvinená C. podľa Zmluvy o pôžičke vrátiť do dňa 21.08.2007, čo sa neuskutočnilo a finančné prostriedky ani následne napriek urgenciám poškodenému I. nevrátila, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenému D. I.kodu v sume 9.958,18 € (300.000,- Sk),

14. od poškodeného C. W. na základe telefonického dohovoru, po predchádzajúcom oslovení sprostredkovateľkou Z. C., vylákala finančnú čiastku 150.000,- Sk, ktoré poškodený W. vložil na účet obvinenej C. č.: XXXXXXXXXXXX/XXXX vedený v U. banke, a.s. dňa 07.08.2007 v pobočke U. banky v Y., obvinená C. tieto finančné prostriedky mala v zmysle telefonickej dohody vrátiť do jedného mesiaca, čo neurobila a tieto nevrátila ani následne napriek viacnásobnému naliehaniu poškodeného W., obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenému C. W.kodu v sume 4.979,09 € (150.000,- Sk),

15. od poškodeného Ing. S. Y. na základe telefonického rozhovoru zo dňa 28.08.2007 vylákala finančnú čiastku 270.000,- Sk s prísľubom jej vrátenia do týždňa, túto sumu poškodený Ing. Y. toho istého dňa prostredníctvom internetbankingu poukázal zo svojho osobného účtu č.: XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedený v U. banke, a.s., obvinenej C. na účet č.: XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedený v U. banke, a.s. a to najskôr v časti 120.000,- Sk a následne v časti 150.000,- Sk, obvinená C. v dohodnutom termíne a ani neskôr napriek naliehaniu poškodeného Ing. Y., tomuto finančné prostriedky nevrátila, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenému Ing. S. Y.kodu v sume 8.962,36 € (270.000,- Sk),

16. od poškodeného Mgr. N. M. v presne nezistenom čase dňa 13.09.2007 v Z. v X. T. na C. ulici v H. vylákala v hotovosti finančnú čiastku 300.000,- Sk, o čom uzavreli toho istého dňa zmluvu o pôžičke o vrátení sumy 360.000,- Sk (t. j. s úrokmi resp. so sľúbeným ziskom) do dňa 23.10.2007, následne na žiadosť netere obvinenej C. D. - D.O. o požičanie ďalšej sumy 100 000,- Sk pre obvinenú C., pod zámenkou vydierania zo strany tretích osôb, poukázal poškodený Mgr. M. dňa 25.09.2007 na účet D.O.: XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedený vo D., a.s., túto sumu (100.000,- Sk), poskytnuté finančné prostriedky mali byť vrátené do 1 mesiaca, nakoľko suma 400.000,- Sk nebola poškodenému Mgr. M. vrátená v prísľúbenom termíne a ani v ďalších opakovane prísľúbených termínoch, po jeho naliehaniach vystavila D.O. dňa 07.05.2008 vlastnú zmenku na sumu 610.000,- Sk s lehotou jej splatnosti do dňa 02.06.2008, kde ručiteľom je obvinená C., čo potvrdila vlastným podpisom, táto zmenka nebola v dohodnutom termíne a ani neskôr preplatená, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenému Mgr. N. M.kodu v sume 13.277,57 € (400.000,- Sk)

17. od poškodeného N. G. v presne nezistenom čase dňa 11.09.2007 vylákala finančnú čiastku 1.300.000,- Sk a to po predchádzajúcom oslovení Z. N. (v súčasnosti H.), ktorá garantovala vrátenie peňazí obvinenou C. v presne nezistenom čase dňa 11.10.2007, ktorú poškodený G. dňa 11.09.2007 odovzdal Z. N. v kancelárskych priestoroch na presne nestotožnenom mieste v H. - C. a tá túto následne odovzdala obvinenej C., cestou Z. N. obvinená C. doručila poškodenému G.ou podpísanú a overenú (dňa 12.09.2007) zmluvu o pôžičke na sumu 1.300.000,- Sk u notára s termínom vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov obvinenou C. do dňa 11.10.2007, finančné prostriedky do uvedeného dňa a ani neskôr neboli poškodenému G. vrátené, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodenému N. G. škodu v sume 43.152,09 € (1.300.000,- Sk),

18. od poškodennej MUDr. Z. G. na základe ústnej dohody v presne nezistenom čase dňa 26.10.2007 v H. na čerpacej stanici B. na C. ulici pod nepravdivou a vymyslenou zámenkou naliehavej finančnej potreby z dôvodu vydierania tretími osobami vylákala v hotovosti finančnú čiastku 100.000,- Sk s prísľubom jej vrátenia do 14 dní, poskytnutú finančnú v prísľúbenom termíne a ani neskôr napriek naliehaniu poškodennej MUDr. G. nevrátila, obvinená C. získané finančné prostriedky použila pre vlastnú potrebu, čím spôsobila poškodennej MUDr. Z. G.kodu v sume 3.319,39 € (100.000,- Sk),

vylákaná suma od poškodených v bodoch 1/ až 18/ je celkovo 575.564,46 € (17.339.454,92,- Sk), čo predstavuje aj spôsobenú škodu.

Za to jej okresný súd podľa § 221 ods. 4 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov, na výkon ktorého ju podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia. Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil obvinenej ochranný dohľad 2 roky.

V adhéznom výroku podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku jej bola uložená povinnosť nahradiť škodu poškodeným :

- I. C. vo výške 1.543,52 €,
- Z. H. vo výške 95.764,46 €,
- U. R. vo výške 66.255,06 €,
- Ing. I. W. vo výške 9.958,18 €,
- MUDr. Z. M. Z. K. vo výške 2.987,45 €,
- I. R. vo výške 9.958,18 €,
- C. U. vo výške 144.061,60 €,
- V. Z. vo výške 56.825,48 €,
- D. I. vo výške 9.958,18 €,
- C. W. vo výške 4.979,09 €,
- Ing. S. Y. vo výške 8.962,36 €,
- MUDr. Z. G. vo výške 3.319,39 €.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodených Mgr. C. C., S. C., I. X., Y. X., Mgr. N. M., N. G. s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodených I. C., Z. H., U. R., Ing. I. W., MUDr. Z. M. Z. K., I. R., C. U., V. Z., S. C., D. I., C. W., Ing. S. Y. a MUDr. Z. G. odkázal so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

Proti rozsudku súdu I. stupňa podala obvinená odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením, sp. zn. 4To/94/2018 z 8. novembra 2018, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

+ + +

V tejto trestnej veci podala obvinená prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku.

V písomnom odôvodnení dovolania obvinená v rozsahu 27 strán (č. l. 2137 až 2150 spisu) uviedla:

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku:

- nebolo preukázané naplnenie všetkých obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu podvodu, pretože nebola riadne a presvedčivo preukázaná výška spôsobenej škody, čím bol uložený taký druh trestu, pre ktorého uloženie neboli splnené podmienky,
- krajský súd sa vôbec nezaoberal tým, že zmenka je ex lege abstraktný cenný papier, pre ktorý sa nevyžaduje dôvod jej vystavenia, a preto sa krajský súd nemohol uspokojiť s konštatovaním okresného súdu, že vystavené zmenky súvisia vecne, skutkovo a právne so skutkom, ktorý sa kladie obvinenej za vinu, lebo zmenka je cenný papier bez preukazovania kauzy,
- kauzu vystavenia zmeniek nikto neskúmal, aj keď to obvinená namietala,
- súd odmietol vykonať preverovanie stavu majetku poškodených za účelom preukázania, či poškodení mohli mať toľko peňazí,
- v danom prípade nebol spáchaný trestný čin podvodu, pretože preukázateľne neboli splnené viaceré obligatórne znaky skutkovej podstaty daného trestného činu, a to objektívna a subjektívna stránka,
- s ohľadom na dôkaznú situáciu skutok obvinenej mohol byť posudzovaný podľa § 251 Trestného

zákona - neoprávnené podnikanie, čím bola evidentne prekročená horná hranica trestnej sadzby,
-súdy neskúmali, či je vôbec reálne možné, aby poškodení skutočne obvinenej požičali také množstvo finančných prostriedkov, aké prezentovali, pričom obvinená poprela pravosť a pravdivosť zmlúv o pôžičke,
-neumožnenie vykonania navrhnutých dôkazov obhajobou je porušením práva na spravodlivý proces, pretože bola podstatným spôsobom oklieštená možnosť účinného bránenia sa voči tvrdeniam poškodených,
-všetky vykonané dôkazy sú len dôkazmi podpornými vo vzťahu k výpovediam poškodených a ako také by samy o sebe neobstáli,
-výpovede poškodených sú nehodnoverné a nemôžu slúžiť ako usvedčujúce dôkazy, pretože poškodení o údajnom skutku vypovedali cca 10 rokov od spáchania skutku, čo má nepochybne vplyv na hodnovernosť výpovede,
-konajúce súdy žiadnym spôsobom nezohľadnili dĺžku trvajúceho trestného konania (8 rokov prípravné konanie a 2 roky súdne konanie),
-trest odňatia slobody je neprimeraný, neproporcionálny, nezodpovedajúci zásadám ukladania trestov podľa § 34 Trestného zákona, nezákonný, pretože mal byť ukladaný podľa § 251 Trestného zákona pri aplikácii § 39 Trestného zákona,
- u obvinenej existuje aj poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona,
-s poukazom na § 48 ods. 2 písm. a), písm. b), § 48 ods. 4 Trestného zákona a s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu obvinená mala byť zaradená do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženie, keďže v posledných 10 rokoch pred spáchaním „údajného“ trestného činu nebola vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin, obvinená sa protiprávneho konania dopustila prvý raz a bola daná poľahčujúca okolnosť, že obvinená viedla riadny život.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku:

-zmluvy o pôžičke sú dôkazmi, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, pretože obvinená v celom rozsahu poprela pravosť a pravdivosť súkromných listín, pričom touto podstatnou skutočnosťou sa súdy nezaoberali,
-obvinená v odvolaní detailným spôsobom rozobrala, že ak účastník poprie pravosť alebo správnosť obsahu súkromnej listiny, potom platí, že na účastníka, ktorý takú listinu súdu predložil ako dôkaz, dopadá dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno a nesie procesne nepriaznivé dôsledky toho, že sa v konaní nepodarí preukázať pravosť alebo správnosť obsahu súkromnej listiny a v prípade nedostatku originálu súkromnej listiny, t. j. zmluvy o pôžičke ani kriminalistický a expertízny ústav nemôže vypracovať potrebný znalecký posudok za účelom zistenia pravosti listiny,
-opodstatnene sú preto tieto dôkazy nezákonné, pretože prokurátor nie je osobou, ktorá by mala oprávnenie na vypracovanie odborného stanoviska ohľadom pravosti či nepravosti popretých zmlúv o pôžičke a ani v čase predloženia týchto dôkazov nebola osobou zapísanou v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky,
-notár a ani pracovník poverený notárom nie je znalcom a teda nemôže ani kvalifikovane posúdiť, či predkladaná listina, z ktorej bola vyhotovená kópia, je predmetom notárskeho osvedčenia a v skutočnosti originálom bez akýchkoľvek znakov falšovania,
-v konaní nebol predložený žiadny zákonný dôkaz o tom, že by obvinená mala garantovať poškodeným presný, konkrétny a nerealistický výnos a napriek tomu súdy považovali za vierohodné tvrdenie svedka Mgr. Z. Y.,
-je nepochybné, že ak by obvinená poškodeným uvádzala nerealistické, nemožné výnosy alebo akékoľvek neštandardné podmienky ako to krajský súd prezentuje, nepožičiavali by poškodení aj z vlastnej iniciatívy obvinenej finančné prostriedky a už vôbec nie v takých sumách ako uviedli poškodení a je nemysliteľné, aby 18 osôb spôsobilých na právne úkony si nevedelo reálne utvoriť svoj vlastný subjektívny úsudok a podľa toho zvážiť, či má alebo nemá o takúto formu investície záujem,
-trestnoprávnu kvalifikáciu určitého konania ako trestného činu so súkromnoprávnym základom je potrebné považovať za ultima ratio a je nemožné trestnoprávne postihovať niektoré porušovanie záväzkov v súkromnoprávných vzťahoch,

-vychádzajúc z obsahu spisového materiálu konkrétne z predložených zmlúv o pôžičkách je zrejmé, že poškodení ako plne spôsobilé osoby na právne úkony v postavení veriteľov uzatvorili s obvinenou zmluvy o pôžičkách, pričom túto svoju vôľu dali aj na papier a na znak vyjadrenia súhlasu ich aj vlastnoručne podpísali, a preto neobstojí záver súdu, že všetci poškodení sa nechali nalákať obvinenou, ktorá len údajnou taktikou využila pravdepodobne neznalosť poškodených a pro forma s nimi uzatvorila zmluvy so všetkými náležitosťami,

-súdy sa žiadnym spôsobom nezaoberali zmenkami a neskúmali, či predmetné zmluvy sú naozaj skutočné, v dôsledku čoho nemali preukázanú výšku spôsobenej škody,

-predložené zmenky sú záväzkom abstraktným, a preto kauza (ekonomický dôvod vystavenia zmenky) sa nikdy pri zmenke s výnimkou spotrebiteľskej zmenky nedokazuje, nakoľko pri zmenke neexistuje, resp. sa nikdy neskúma, pričom touto skutočnosťou sa súdy vôbec nezaoberali,

-doposiaľ nie je známe, z akého dôvodu boli inkriminované zmenky vystavené,

-vina obvinenej musí byť preukázaná a musí sa opierať o dôveryhodné a zákonné dôkazy,

-výška škody musí byť nepochybniteľne a objektívne preukázaná, čomu nezodpovedá len samotné vyčíslenie škody poškodenými, resp. predloženie dokumentov, ktoré boli obvinenou riadne spochybnené a ktorých hodnovernosť nebola krajským súdom žiadnym spôsobom preukázaná,

-v trestnom konaní nie je možné, aby výška škody bola určená výlučne prepočtami orgánu činného v trestnom konaní a súdu bez toho, aby bola objektivizovaná na základe vykonaných dôkazov a bez toho aby konkrétna výška škody bola aj riadne a určito zdokladovaná.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

-došlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu, pretože boli produkované dôkazy výlučne len proti obvinenej a obvinenou navrhnuté dôkazy súd odmietol, čím bola porušená zásada rovnosti strán, vyjadrená v § 2 ods. 14 Trestného poriadku a nerešpektovaný kontradiktórny charakter konania, a to o to viac, že obvinená bola od polovice konania pred okresným súdom vo väzbe a tak de iure nemohla vyhľadávať žiadne dôkazy,

-vyslovila nesúhlas so záverom krajského súdu, že práve poškodení sú tí, ktorí uvádzajú len skutočnosti, o ktorých nie je potrebné pochybovať a preto akékoľvek vykonanie navrhnutých dôkazov obvinenou je celkom zbytočné,

-obvinená nerozumie, ako súd bez toho, aby konkrétna výška údajne spôsobenej škody bola riadne zdokumentovaná, odmietol vykonať obvinenou navrhnuté dôkazy, práve ktorých vykonanie mohlo prispieť k zisteniu skutočne spôsobenej škody,

-strohé odmietnutie vykonania navrhnutých dôkazov v danom prípade predstavuje závažné porušenie jej práva na obhajobu,

-nie je možné, aby poškodení ako bežní ľudia, ktorí nezastávajú vysoké pracovné pozície, mali doma pod vankúšom peňažné prostriedky v takej výške, na aké si nárokovali,

-súd rovnako odmietol vykonať obvinenou navrhnuté dôkazy - výsluch svedka Mgr. Z. Y. ako konateľa spoločnosti G., výsluch vedúceho oddelenia v spoločnosti G., vyžiadanie od spoločnosti G. dôkazov o tom, koľko zlata sa v danom inkriminovanom období v spoločnosti tavilo, koľko zlomkového zlata sa kupovalo od ľudí a koľko zlata sa predávalo zo slovenskej do českej G. a evidencie týkajúcej sa nákupu zlomkového zlata,

-odmietnutie návrhov obvinenej na vykonanie dôkazov v trestnom konaní musí byť súdom náležite odôvodnené, pričom krajský súd sa nevyhovením návrhu na vykonanie dokazovania nielenže nevyporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom, ale nevyporiadal sa s ním žiadnym spôsobom, čím bol porušený článok 46 ods. 1 Ústavy SR, článok 36 ods. 1 Listiny, článok 47 Charty základných práv Európskej únie a článok 6 ods. 1 Dohovoru a s uvedeným postupom krajského súdu súvisí priamo aj porušenie práva obvinenej na obhajobu podľa článku 50 Ústavy SR a článku 6 Dohovoru, konkretizovaného v § 2 ods. 9, ods. 10 a § 34 Trestného poriadku,

-prínos kontradiktórneho konania pre obvinenú by mal byť vnímateľný najmä v tom zmysle, že v prípade nejasností niektorých listinných dôkazov, napríklad zmlúv o pôžičkách, zmenkách, má možnosť tieto dôkazy spochybniť a predložiť iný listinný dôkaz alebo vecný dôkaz, ktorý by spochybnil alebo potvrdil dôkazy vykonané v prípravnom konaní alebo na hlavnom pojednávaní,

-orgány činné v trestnom konaní a následne súdy nepostupovali nestranne, nakoľko s obvinenou

zaobchádzali ako s prevínilcom,

-obvinená bola vo väzbe a tak nemala možnosť ako vykonávať a vyhľadávať dôkazy, čím došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní a princípu kontradiktórnosti,

-extrémne neprímeraná dĺžka konania mala byť v súlade s článkom 6 ods. 1 Dohovoru premietnutá v uloženom treste odňatia slobody pri použití mimoriadneho zmierňovacieho režimu podľa § 39 Trestného zákona, a preto je napadnuté rozhodnutie založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, čím bolo zásadným spôsobom porušené jej právo na obhajobu a trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby,

-Európsky súd pre ľudské práva uvádza, že o zastavení trestného stíhania ako forme kompenzácie prieskum sa môže uvažovať pod podmienkou, že verejný záujem nie je nepriaznivo postihnutý takýmto zastavením,

-krajský súd si nesplnil povinnosť aplikovať test proporcionality, a preto je napadnuté rozhodnutie krajského súdu nezákonné.

Na základe uvedeného navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave, ako aj rozsudok Okresného súdu Bratislava V a prikázal súdu, aby vec znovu prerokoval a rozhodol, a to z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h) Trestného poriadku, pretože bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 1, § 2 ods. 2, § 2 ods. 4, § 2 ods. 7, § 2 ods. 10, § 2 ods. 12, § 2 ods. 14, § 119 ods. 1 písm. a), § 119 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku v spojení s § 222 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v neprospech obvinenej.

K dovolaniu sa písomne vyjadril aj prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave uvádzajúc, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť a v tomto smere je dovolanie neprípustné. Konanie obvinenej napĺňa všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a správne je aj zaradenie obvinenej do ústavu na výkon trestu odňatia slobody konkrétneho stupňa stráženia. Neboli zistené žiadne excesy z konradiktórnosti konania a navrhované doplnenie dokazovania zo strany obhajoby bolo nadbytočné. Obvinená bola v celom priebehu trestného konania zastúpená obhajcom. Na základe uvedeného dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie obvinenej podľa § 392 Trestného poriadku zamietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene

obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvinenej v uvedených intenciách konštatuje, že dovolanie bolo podané z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h), obvinená však namieta aj nesprávne právne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia podľa zákonnej dikcie tomu zodpovedajúcemu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd preto vymedzenie tej istej vecnej chyby obvinenou pod rôzne dôvody dovolania vyhodnotil v prípade jej nesprávnosti (v dovolaní) tak, že podradil uvedenú chybu pod dovolací súd tomu prislúchajúci, pokiaľ zodpovedal inému než obvinenou aplikovanému dovolaciemu dôvodu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu je namieste uviesť, že jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 3 písm. b), c), d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvinenou na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm.) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie rámca pre realizáciu procesných práv obvinenej. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvinenej, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Aj prípadné porušenie len niektorého z nich bez ďalšieho nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keď podstatným je aj povaha a intenzita tohto porušenia opodstatňujúca záver o jeho zásadnom prejave na postavení obvinenej v konkrétnom trestnom konaní, čo vyjadruje § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku tým spôsobom, že uvedený dovolací dôvod spočíva nie v porušení práva na obhajobu akýmkoľvek spôsobom, ale len v jeho porušení zásadným spôsobom.

V týchto intenciách dovolací súd potom hodnotil konkrétne chyby dovolateľkou vytýkané ňou napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo.

Pokiaľ dovolateľka namietala odmietnutie jej návrhov na vykonanie dôkazov (resp. nevykonanie ňou navrhnutých dôkazov) súdmi v pôvodnom konaní, namieste je uviesť, že súčasťou práva obvinenej na obhajobu je nepochybne aj právo navrhovať dôkazy (viď dikciu § 34 ods. 1 Trestného poriadku: Obvinený má právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odprieť vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu ...).

Na strane druhej tomuto právu nezodpovedá povinnosť súdu (primárne súdu I. stupňa na hlavnom pojednávaní) v procese dokazovania vykonať všetky stranami navrhované dôkazy, keď aj Trestný poriadok upravuje možnosť súdu odmietnuť návrh strany (t. j. aj obvinenej) na vykonanie dôkazu, resp. dôkazov (podľa § 272 ods. 3 veta prvá Trestného poriadku súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi).

Právu obvinenej na vykonanie dôkazu v súdnom konaní zodpovedá povinnosť súdu každý dôkazný návrh posúdiť a vysporiadať sa s ním a pokiaľ takému návrhu nevyhovie, tak povinnosť vysporiadať sa s ním nielen procesno - formálne uznesením o odmietnutí dôkazu, ale aj presvedčivo vysvetľujúcim odôvodnením z akého dôvodu je ním odmietaný návrh na vykonanie dôkazu nedôvodný (resp.

neopodstatnený), či už z dôvodu, že sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi.

Až nesplnenie si tejto povinnosti súdu je porušením práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ako dôsledok porušenia práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V predmetnej veci však takýto stav nenastal, keď odvolací súd na strane 15 zdôvodnil svoj postup spočívajúci v odmietnutí návrhov obvinenej vykonať dôkaz - výpoveď svedka Mgr. Z. Y., či vyžiadať si dokumentáciu z obchodnej spoločnosti G. na zistenie množstva zlata, ktoré sa v spoločnosti tavelo, evidenciu týkajúcu sa tavenia a predaja zlata. Na odmietnutie týchto návrhov pritom reagoval odvolací súd v druhostupňovom uznesení, spôsobom potvrdzujúcim správnosť postupu súdu I. stupňa v uvedenej otázke, s ohľadom na to, že „išlo o nadbytočné dôkazy, ktoré by už nedokázali relevantným spôsobom spochybníť alebo vyvrátiť zabezpečené dôkazy v neprospech obvinenej, resp. zvrátiť dôkaznú situáciu, vrátane výšky spôsobenej škody“.

V tomto smere dovolací súd konštatuje, že ak v odvolacom konaní strana navrhla vykonať dôkaz a odvolací súd, konajúci na verejnom zasadnutí jej nemieni vyhovieť, nie je potrebné, aby návrh formálne odmietol. Z hľadiska zachovania práv obhajoby je podstatné, či sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s návrhom, resp. dôkaznou situáciou vo vzťahu k návrhom dotknutej okolnosti vysporiadal, čo krajský súd vyššie naznačeným spôsobom odôvodnil. Nemožno potom akceptovať ani námietku obvinenej, že bola porušená rovnosť strán v konaní, pretože súd nie je povinný vyhovieť návrhom obvinenej vykonať všetky obhajobou navrhované dôkazy.

V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia, najmä v opravnom konaní, nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.

Pokiaľ obvinená vyvodzovala porušenie práva na obhajobu z obmedzenia znemožňujúcim jej fakticky zaobstarávať dôkazy, ktorým bol výkon väzby, dovolací súd poukazuje na to, že výkon väzby je dôvodom tzv. povinnej obhajoby [§ 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku] a obvinená zastúpená obhajcom počas väzby bola a jeho prostredníctvom tak mohla uplatňovať svoje práva obvinenej (§ 34 ods. 1 posledná veta Trestného poriadku).

Časť dovolacích námietok spočíva v nestotožnení sa obvinenej so spôsobom hodnotenia dôkazov súdmi v pôvodnom konaní. Uvedené námietky však nemožno úspešne uplatňovať ani v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom aj zákonné vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku výslovne stanovuje, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa rozhodnutia v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky zverejneného pod č. 7/2011 právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku). Za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude

overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Namieste je tiež poznamenať, že ani súčasťou práva na spravodlivý proces nie je právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami právnymi názormi.

Najvyšší súd poukazujúc na uvedené konštatuje, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, z pohľadu chýb dovolateľkou vytýkaných, naplnený nebol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolací súd konštatuje, že ho možno uplatniť, ak bolo rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a jeho zrkadlové znenie „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“ nemožno vykladať v rozpore s jeho významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával.

Nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, pretože iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Nevykonanie (svojvoľné) pre spravodlivé rozhodnutie dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, čím sa už však dovolací súd zaoberal vyššie v texte.

Obvinená namietala nezákonnosť zmlúv o pôžičkách, resp. ich procesnú nepoužiteľnosť, pretože „ak obvinená poprela pravosť týchto súkromných listín, potom platí, že účastník, ktorý takúto súkromnú listinu predložil ako dôkaz, znáša dôkazné bremeno na preukázanie pravosti súkromnej listiny, pričom obvinená do dnešného dňa nepozná odpoveď“.

Obvinenou namietané zmluvy o pôžičke mali charakter listinného dôkazu, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní v procese dokazovania prečítaním podľa § 269 Trestného poriadku, pretože ako dôkazy vo významnej miere rozhodujúce pre rozhodnutie v merite veci - primárne v otázke viny obvinenej boli vykonané kontradiktórnym spôsobom, na podklade čoho o takéto listinné dôkazy možno v zmysle dikcie § 278 ods. 2 Trestného poriadku oprieť meritórne rozhodnutie.

Pod uvedený dovolací dôvod obvinená nesprávne subsumovala námietky proti spôsobu hodnotenia dôkazov súdmi v pôvodnom konaní, alebo námietky proti nevykonaniu dôkazov, ktorých sa dožadovala, t. j. námietky nespôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Dovolací súd tak konštatuje, že z pohľadu obsahu dovolateľkou vytýkaných chýb dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku naplnený nebol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolací súd konštatuje, že ho možno uplatniť, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ktorý môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenej

bol uložený za trestný čin zo spáchania, ktorého bola uznaná vinnou
- trest vo výmere mimo trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo trestnej sadzby sa týka len tých trestných činov, ktoré majú určitú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62a Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona). Trest odňatia slobody (o ktorý ide aj v predmetnej veci) má konkrétne hranice trestnej sadzby určené v príslušnom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, podľa toho o aký trestný čin ide, prípadne v akej alternatíve bol spáchaný. Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemôže byť len neprimeranosť trestu pociťovaná, či už ako prísna alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby.

Druhom trestu, ktorý zákon nepripúšťa, sa rozumejú najmä prípady, kedy bol obvinenej uložený niektorý z druhov trestov (§ 32 Trestného zákona) bez splnenia tých podmienok, ktoré zákon predpokladá, t. j. pokiaľ v konkrétnom prípade určitému páchatelovi za určitý trestný čin nebolo možné uložiť niektorý druh trestu.

Obvinená bola uznaná za vinnú zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, za ktorý možno podľa Trestného zákona uložiť trest odňatia slobody 10 až 15 rokov, pri zohľadnení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona vo výmere 10 rokov až 13 rokov a 4 mesiace. Za tento trestný čin bola obvinená odsúdená na trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov. Z uvedeného zreteľne vyplýva, že obvinenej bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon pripúšťa a v rámci ustanovenej trestnej sadzby. Je teda nepochybne vylúčené naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Riadiac sa vyššie uvedeným musel dovolací súd aj v tejto časti konštatovať, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nebol neplnený.

K obdobnému záveru dospel dovolací súd aj vo vzťahu k dovolateľkou uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pokiaľ dovolací súd nemôže na podklade dovolania obvinenej posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení, potom nie je ani sám oprávnený vykonávať vlastné hodnotenie vo veci vykonaných dôkazov, čoho sa vo svojej podstate obvinená domáha (v časti dovolania, v ktorom polemizuje s dôveryhodnosťou výpovedí jednotlivých poškodených, dôvod vystavenia zmeniek, skúmaním zmlúv o pôžičkách, so závermi ohľadom výšky spôsobenej škody a pod.). Námietky uvedeného charakteru nie sú spôsobilé naplniť žiadny dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Dovolací súd je viazaný opisom skutku, ktorý bol ustálený v tzv. skutkovej vete výroku o vine odsudzujúceho výroku (v danom prípade v rozsudku okresného súdu).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku možno úspešne uplatniť len námietkami proti správnosti právneho posúdenia (právnej kvalifikácie) skutku, ktorý v skutkovej vete rozhodnutia ustálili súdy v pôvodnom konaní [viď aj stanovisko v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky zverejnené pod č. 3/2011] alebo pre porušenie iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Namieste je dodať že skutok, tak ako bol formulovaný v skutkovej vete rozsudku okresného súdu, napĺňa skutkovú podstatu obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a)

Trestného zákona, pre ktorý obvinená bola právoplatne odsúdená súdmi v pôvodnom konaní, pretože obvinená predstierala uzatvorenie zmlúv o pôžičkách za účelom získania peňažných prostriedkov s cieľom obohatiť sa, pričom v zmysle skutkovej vety poškodených uviedla do omylu, lebo vedela, že k žiadnemu investovaniu nedôjde - nemala možnosti investovania drahého kovu a objektívne vedela, že investičné výsledky nebolo možné dosiahnuť, pričom spôsobila škodu veľkého rozsahu vo výške 575.564,46 €.

Pokiaľ dovolateľka namieta aj opomenutie aplikácie (neaplikovanie) § 39 ods. 1 Trestného zákona (mimoriadne zmierňovacie ustanovenia), majú za to, že jej bol uložený neprimerane prísny trest, najvyšší súd poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky zverejnené pod č. 5/2011, podľa ktorého

- hmotnoprávne ustanovenie § 39 Trestného zákona (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaníúhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste nepadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona (resp. § 40 Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) nezakladá žiadny dovolací dôvod.

K návrhu obvinenej zaradiť ju do ústavu na výkon trestu odňatia slobody iného stupňa stráženia - minimálneho je nevyhnutné konštatovať, že ustanovenie § 48 ods. 4 Trestného zákona síce možno považovať za hmotnoprávne ustanovenie, avšak nezodpovedajúce § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a teda bez možnosti naplnenia tohto dovolacieho dôvodu, a to o viac, že ani § 39 Trestného zákona s moderačným fakultatívnym oprávnením súdu takýto dovolací dôvod nezakladá. Obvinená totiž spáchala obzvlášť závažný zločin s uloženým trestnom odňatia slobody 12 rokov, čím v súlade s § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona mala byť zaradená do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia, avšak s fakultatívnou možnosťou súdu zaradiť ju podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona do ústavu iného stupňa stráženia. Preto pokiaľ okresný súd a krajský súd využili možnosť zaradiť obvinenú do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, takýto postup bol zákonný a v tomto smere nemožno súdom nižších stupňov nič vyčítať, avšak vzhľadom na to, že aplikácia ustanovenia § 48 ods. 4 Trestného je založená na fakultatívnej možnosti súdu, túto aplikáciu v dovolacom konaní nemožno preskúmať pri dodržaní vyššie uvedených zákonných ustanovení.

Pokiaľ ide o námietku obvinenej k otázke zavinenia, táto je rovnako nedôvodná. Subjektívna stránka trestného činu totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je

napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia (stanovisko č. 3 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2011).

V konečnom dôsledku nie je dôvodná ani námietka obvinenej argumentujúca zásadou chápania trestnej represie ako „ultima ratio“.

Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu podľa uvedeného § 10 ods. 2 Trestného zákona, teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy, len pri prečinoch (rozhodnutie č. 96 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2014).

Materiálny korektív, ktorý je daný stupňom spoločenskej nebezpečnosti, je preto v prípade dotknutého činu v intenzite charakteristickej pre tento trestný čin v trestnej veci obvinenej vylúčený, lebo ide o obzvlášť závažný zločin.

Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie obvinenej odmietol, pretože zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.